

'n Kritiese evaluering van die bydrae van (prof.) WS Prinsloo tot die wetenskap van die Ou Testament

A critical evaluation of the contribution of (Prof.) WS Prinsloo to the study of the Old Testament

SD (FANIE) SNYMAN

Navorsingsgenoot, Fakulteit Teologie & Religie
Universiteit van die Vrystaat, Bloemfontein
Suid-Afrika
E-pos:: snymansd@ufs.ac.za

Fanie Snyman

FANIE (SD) SNYMAN studeer teologie aan die Universiteit van Pretoria. Ná die voltooiing van sy studies word hy 'n predikant in die NG Kerk Nelspruit-Suid in 1981. Hy word aangestel as senior lektor in Ou Testament aan die Universiteit van die Vrystaat aan die begin van 1984. In 1985 behaal hy die DD-graad aan die Universiteit van Pretoria. Hy word eventueel bevorder tot professor en dien as dekaan van die fakulteit Teologie & Religie aan die Universiteit van die Vrystaat van 2013–2019. Hy is outeur van talle artikels wat in akademiese joernale plaaslik sowel as internasionaal gepubliseer word. Hy is bekend vir sy navorsing op veral die Boek van die Twaalf en wat inter alia uitgeloop het op die publikasie van 'n kommentaar op Maleagi (2015) en die boeke Nahum, Habakuk en Sefanja (2020).

FANIE (SD) SNYMAN studied theology at the University of Pretoria and after completing his theological studies entered the ministry to become a minister in the Dutch Reformed Church Nelspruit-South in 1981. He was appointed as senior lecturer in Old Testament at the University of the Free State at the beginning of 1984. He obtained the DD-degree from the University of Pretoria in 1985. He was eventually promoted to professor and served from 2013–2019 as dean of the faculty of Theology & Religion at the University of the Free State. He authored numerous articles in academic journals both locally and abroad. He is known for his research on especially the Book of the Twelve that resulted inter alia in a commentary of the book of Malachi (2015) and on the books of Nahum, Habakkuk and Zephaniah (2020).

Datums:

Ontvang: 2022-09-14

Goedgekeur: 2022-10-22

Gepubliseer: Desember 2022

ABSTRACT***A critical evaluation of the contribution of (Prof.) WS Prinsloo to the study of the Old Testament***

This year marks 25 years since the untimely passing away of Prof. Willem Sterrenberg Prinsloo, the well-known Old Testament scholar and former dean of the Faculty of Theology at the University of Pretoria. It is thus an appropriate time to take stock of the legacy he had left behind and to endeavour a critical evaluation of his work. There is little doubt that Prinsloo exercised a tremendous influence on at least a generation of theological students who studied the Old Testament as part of their theological training. He also played an important part in a crucial stage in the academic study of the Old Testament in South Africa, especially during the last twenty years of the twentieth century.

The problem addressed in this contribution is to provide the reader with a critical assessment of the contribution of Prinsloo to the study of the Old Testament. How Prinsloo's contribution to the study of the Old Testament may be evaluated is the central question asked in this article. The method followed in achieving this goal is to start by giving a brief overview of Prinsloo's career as a student and pastor in a local congregation before commencing an academic career as a staff member in the Department of Old Testament at the University of Pretoria. Secondly, a brief overview is given of the historical environment of Old Testament studies that coincided with Prinsloo's academic career. Prinsloo focused mainly on the psalms and consequently this investigation will especially concern itself with his publications on the psalms. However, his views on exegesis and the exegetical method he proposed will also be consulted. Lastly, a few conclusions are drawn in order to attempt an assessment of his contribution to Old Testament studies.

The last three decades of the twentieth century were characterised by a close scrutiny of exegetical method. Whereas historical-critical methods focused on the development texts had undergone in the course of time, emphasis was now placed on texts in their so-called final form, irrespective of how these texts may have changed over time. Terms such as structural analysis, discourse analysis, text-immanent exegesis, diachronic or synchronic exegesis and surface structure vis-à-vis deep structure became part of the technical vocabulary scholars were using in the discussions regarding the topic of the exegesis of the Old Testament.

It is within this context that Prinsloo developed his peculiar form of text-immanent exegesis. Although he acknowledges the value and achievements of historical-critical exegesis, he is quick to point out the fallacies and weaknesses of this method of exegesis. The main point of his criticism against historical-critical approaches to the Old Testament is that a study of the supposed changes to which texts had been subjected in the course of time resulted in a fragmentation of the text. The major advantage of text-immanent exegesis is the emphasis on the text in its final form.

An important characteristic of Prinsloo's text-immanent exegesis is to apply a rigid sequence of exegetical steps. These steps start with the proper demarcation of a text, followed by text-critical considerations. The third step is an important one, which involves subjecting the text to a structural analysis. A basic point of departure in exegesis is that meaningful communication can only happen when language is used in a structured way. An analysis to determine the structure of a demarcated text is thus of vital importance to arrive at the meaning of a text. The next step consists of an enquiry into the literary genre (or Gattung as it is called in scholarly circles) and the "situation in life" (Sitz im Leben) of the text. An analysis of possible traditional material (creation, ancestors, Exodus, Sinai, wilderness, the land, Zion and David) constitutes the next step. The text is then subjected to a redactional scrutiny to

determine whether additions had been added to the text. Given the fact that the text in its final form is the point of departure in Prinsloo's exegetical approach, it follows that possible additions (as in the penultimate step above) would receive scant attention. With all the information thus gathered from the investigation, the theological meaning of the text may next be formulated.

The meticulous reading of and focus on a demarcated text may be regarded as the most important legacy of Prinsloo's work. At the same time, this focus on a single text has a disadvantage as well. Texts cannot be studied by themselves in isolation of other texts surrounding them. This is also true of Prinsloo's focus on the individual psalm. Individual psalms also form groups of psalms and this aspect is neglected in his approach. A second point of criticism is the strict methodology at the core of his structured enquiry that had to be followed in the proposed exegesis. Method is important, but a rigid methodology where even the sequence of exegetical steps may not be changed, cannot be maintained any longer. Rather than a rigid focus on method, exegetes nowadays prefer to use the term "approach" to describe their exegetical method. A devaluation of the historical dimension of Old Testament texts is another point of criticism that may be raised against Prinsloo's text-immanent exegesis. Although Prinsloo is aware of the importance of the historical dimension of Old Testament texts, in practice hardly any evidence of attention to historical aspects may be discerned when scrutinising the manner in which an exegesis of a psalm is carried out by him. By contrast, Old Testament scholars nowadays agree that text and historical reality cannot be separated and that the historical dimension of an ancient text, such as the Old Testament, plays a vital and indispensable part in any endeavour to understand the text. Prinsloo displays a strange dualistic view on historical-critical methods of exegesis. On the one hand, he is highly appreciative of the achievements of historical-critical approaches to the Old Testament, while, on the other, he is simultaneously highly critical of historical-critical exegesis. His main accusations are that historical-critical exegesis is positivistic, evolutionistic and atomistic. Text-immanent exegetical approaches themselves are, however, not free from positivism – Prinsloo's emphasis on objectivity being a case in point. In addition, Prinsloo's polemic style is another point of criticism that may be raised. He does not shy away from entering into a critical debate with colleagues and he is known for his highly critical remarks on the untenable results of historical-critical exegesis. The question can be asked whether this highly critical attitude to historical-critical exegesis is appropriate in scholarly debate. Furthermore, it may also be asked why only historical-critical methods are targeted, while other exegetical methods are also practised.

Despite these critical remarks, Prinsloo will be honoured for having established a particular way of approaching a text, thereby ensuring a meticulous focus on the final text of the Old Testament.

KEYWORDS: exegetical method(s); historical critical exegesis; synchronic exegesis; structural analysis; text immanent reading; interpretation of the Old Testament

TREFWOORDE: eksegetiese metode(s); histories-kritiese eksegesi; sinkroniese eksegesi; struktuuranalise; teksimmanente lees; interpretasie van die Ou Testament

OPSOMMING

Vanjaar sal dit 25 jaar wees sedert die ontydige dood van prof. WS Prinsloo. Dit sou dus die moeite loon om ná 25 jaar bestek op te neem van sy bydrae tot die wetenskap van die Ou Testament en die vraag te vra na sy nalatenskap en hoe dit geëvalueer moet word. Metodologies gesproke gee die artikel 'n kort oorsig oor die lewe van Prinsloo. Vervolgens word hy geplaas binne die historiese konteks van die stand van die Ou Testamentiese wetenskap. Prinsloo gee in sy navorsing veral aandag aan die psalms en gevolglik word veral gefokus op die kenmerke van sy ondersoek na die psalms. Drie monografieë wat sy eksegeese van 'n aantal psalms weergee en sy publikasies wat handel oor die metodiek van eksegeese word gebruik as verwysingsraamwerk vir die beoordeling van sy werk. Laastens word daar tot enkele gevolgtrekkings gekom.

1. Inleiding, probleemstelling en metodologiese vertrekpunt

Dit is vanjaar 25 jaar ná die tragiese dood van prof. WS (Riempies) Prinsloo, Ou-Testamentikus en voormalige dekaan van die destydse Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria. Sy dood op ouderdom 53 het skokgolwe deur die akademiese, teologiese en kerklike wêreld van destyds gestuur. Hier was immers 'n persoon wat oor 'n relatiewe kort periode op beide nasionale en internasionale vlak 'n indrukwekkende reputasie opgebou het as 'n Ou Testamentikus. Ook het hy 'n beduidende invloed uitgeoefen op die agenda van navorsing op die Ou Testament, by name gedurende die laaste ongeveer twintig jaar van die twintigste eeu. Prinsloo sou vanjaar 78 jaar oud wees – alreeds 13 jaar ná aftree-ouderdom – en 'n mens kan nie help om te wonder hoe sy akademiese loopbaan sou verloop het, sou hy nog gelewe het nie. Hy maak merkwaardige opgang in die wêreld van die Ou Testamentiese wetenskap in Suid-Afrika, waar hy onder andere dien as voorsitter van die Ou Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika. Internasionaal dien hy op die redaksie van toonaangewende wetenskaplike publikasies op die gebied van die Ou Testament. Sodoende verwerf hy nasionaal en internasionaal bekendheid as Ou Testamentikus.

Prinsloo lewer 'n indrukwekkende lys van publikasies in plaaslike en internasionale tydskrifte en publiseer onder andere 'n monografie in die bekende *Beiheft zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft*-reeks (*BZAW*) met 'n ondersoek na die boek Joël (Prinsloo, 1985a). Hy was 'n gewilde dosent wat bekend was vir sy goed voorbereide lesings en die hoë standaard wat hy gestel het aan studente (veral in mondelinge eksamens!). Sy gewildheid as dosent en ook sy besondere persoonlikheid het studente geïnspireer om in te skryf vir 'n doktorsgraad in Ou Testament. Le Roux (1993:32) en Groenewald (2004:548) merk op dat Prinsloo die denke van geslagte teologiestudente aan die Universiteit van Pretoria gevorm het. Predikante in gemeentes se prediking moes geskoei wees op die resultate van struktuuranalise, en doktorsale studente het onder sy invloed die metode toegepas op boeke en gedeeltes van boeke in die Ou Testament (Le Roux, 1993:32).

Dit sou dus die moeite loon om ná 25 jaar bestek op te neem van die bydrae van Prinsloo tot die wetenskap van die Ou Testament en die vraag te vra na sy nalatenskap en hoe dit geëvalueer moet word. Metodologies gesproke bied die artikel 'n kort oorsig oor Prinsloo se lewe. Vervolgens word hy geplaas binne die historiese konteks van die stand van die Ou Testamentiese wetenskap soos beskryf deur Le Roux (1993) se *A story of two ways*, waarin 'n historiese oorsig gebied word oor die eerste dertig jaar (1957–1987) van die bestaan van die Ou Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika. Prinsloo skenk in sy navorsing veral

aandag aan die psalms en gevolglik word veral gefokus op die kenmerke van sy ondersoek na die psalms. Le Roux (1993:33) merk op dat die eksegetiese metode wat Prinsloo ontwikkel het, sy hoogtepunt bereik in sy werk oor die psalms. Die drie monografieë (Prinsloo 1984, 1987, 2000 [postuum]) wat sy eksegetiese van 'n aantal psalms weergee en sy publikasies wat handel oor die metodiek van eksegetiese, word hoofsaaklik gebruik as verwysingsraamwerk vir die beoordeling van sy werk. Laastens word daar tot enkele gevolgtrekkings gekom.

2. Lewensloop

Willem Sterrenberg Prinsloo word op 19 Augustus 1944 te Vrede in die Vrystaat gebore waar sy ouers boere in die Vrede-distrik was. Hy matrikuleer in 1962 aan die Hoërskool Vrede waar hy hoofseun was. In 1963 skryf hy as student aan die Universiteit van Pretoria vir die BA Admissie-graad in, met die oog daarop om hom te bekwaam as predikant in die NG Kerk. Hy studeer teologie aan die Fakulteit Teologie (Afd. B) aan die Universiteit van Pretoria en behaal die BA-graad (1965), BD-graad (1968) en die Lisensiaat in Teologie (1969) almal met lof. Tydens sy studies is hy aktief in die studentelewe en dien onder andere as primarius van Sonop-tehuis en ook as lid van die Verteenwoordigende Studenteraad aan die Universiteit van Pretoria. Hy tree in 1970 in die huwelik met Avrille de Klerk en 'n seun en twee dogters is uit die huwelik gebore. Ná sy legitimasie as proponent word hy beroep na die NG Kerk Standerton (naby sy geboortedorp, Vrede) en hy is vir 'n kort periode (April 1971 – einde 1974) predikant van die gemeente.

Aan die einde van 1974 word Prinsloo beroep as dosent in Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria en so begin 'n aktiewe akademiese loopbaan waar hy agtereenvolgens lektor (1975), senior lektor (1976), medeprofessor (1977) en professor (1986) word. Hy behaal sy doktorsgraad in Ou Testament in 1976 onder die promotorskap van die destydse departementshoof van die Departement Ou Testament, prof. AH (Bertus) van Zyl, met 'n proefskrif getiteld, *Jahwe die vrymagtige in die Ou Testament*. Ná die aftrede van prof. AH van Zyl, word Prinsloo departementshoof van die Departement Ou Testament (1987). Sy leierseenskappe word ook binne die fakulteit opgemerk en waardeur en hy word verkies as dekaan van die fakulteit in 1989 en dien in hierdie hoedanigheid tot 1996. Op 5 Oktober 1997 sterf hy deur selfdood toe te pas.

3. 'n Oorsig oor die historiese konteks van WS Prinsloo

Die historiese konteks waarin Prinsloo sy werk as Ou Testamentikus begin en voortsit is goed gedokumenteer in die monografie van Le Roux (1993). In dié monografie beskryf Le Roux die geskiedenis van die Ou Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika vanaf sy ontstaan in 1957 tot en met 1987. Die boek begin met 'n breë historiese agtergrond, gevolg deur 'n oorsig oor die bestudering van die Pentateug, die profetiese literatuur, die psalms en die wysheidsliteratuur van die Ou Testament.

Die sewentigerjare van die twintigste eeu verteenwoordig 'n bepalende keerpunt vir die wetenskaplike studie van die Ou Testament. Voor die sewentigerjare van die vorige eeu was daar nie werklik ruimte vir 'n kritiese benadering tot die studie van die Ou Testament nie (Le Roux, 1993:27). Dit alles het verander met 'n referaat wat prof. Willem Vorster in Maart 1971 voor die kongres van die Nuwe Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika in Pretoria gelewer het. Tydens die referaat wys Vorster op die belangrikheid van die moderne linguïstiek en met name die onderskeid tussen sinkroniese en diakroniese ondersoek van tekste. In die

besonder is die belangrikheid van die fokus op die finale teks en onbelangrikheid van inligting rakende die historiese groei van die teks, beklemtoon. Prof. JA (Jimmie) Loader (1978:1-40) het in 'n buitengewoon invloedryke artikel Vorster se idees toeganklik gemaak vir studente in die Ou Testament. Volgens Le Roux (1993:29) het hierdie artikel die terminologie om die proses te verstaan, verskaf en het hy (Loader) ook die metode daargestel wat daarná in 'n paar stappe prakties toegepas kon word.

Dit is binne dié milieu waarin Prinsloo hom as jong dosent bevind en waar hy sy standpunt betreffende die nuwe manier van eksegeese moet stel. Dit moet ook in gedagte gehou word dat teologiestudente hul Hebreeuse kennis via prof. Loader ontvang het en dat hulle dus goed onderlê was in die manier waarop hy eksegeese van die Ou Testament beoefen het. Prinsloo sluit by Loader se uiteensetting van gekontroleerde eksegeese aan, maar die metode word aangepas en verryk met die insigte van die boek van Richter (1971). Terme soos struktuur-analise, diskoersanalise, teksimmanente eksegeese, die voorrang van sinkronie bo diakronie, die onderskeid tussen oppervlakte- en dieptestruktuur van tekste, die finale vorm van die teks en struktuurmerkers het sedertdien deel geword van die standaardwoordeskat in die gesprek oor die eksegeese van die Ou Testament.

4. Kenmerke van WS Prinsloo se ondersoek na die Psalms

Soos reeds genoem, doktoreer Prinsloo in 1976 met 'n proefskrif getiteld *Jahwe die vrymagtige in die Ou Testament*. Interessant is dat hy, sover vasgestel kan word, nooit weer na dié proefskrif van hom verwys nie. In 1982 publiseer hy 'n kommentaar op die boek Rut (Prinsloo, 1982) en behalwe vir enkele artikels (Prinsloo, 1977:110-129; 1980:330-341) oor die boek Rut, wat die kommentaar op Rut voorafgaan, publiseer hy nie verder iets oor hierdie boek nie. Die Alexander von Humboldt-beurs word aan hom toegeken en hy studeer in 1982–1983 aan die Universiteit van Tübingen. As resultaat van die verblyf in Duitsland, publiseer hy 'n monografie oor die boek Joël (Prinsloo, 1985a). Weer eens val dit op dat hy nie weer verwys na dié boek van hom in latere publikasies nie. Hy publiseer ook 'n paar artikels oor die Skrifprofete van die Ou Testament (Prinsloo, 1981:432-433; 1983:255-263; 1985b:260-270; 1988b:337-343; 1989:11-20).

Prinsloo maak 'n besliste skuif in die fokus van sy navorsing na die Psalms toe en publiseer feitlik eksklusief artikels en monografieë wat hoofsaaklik bestaan uit die aanbied van 'n eksegeese van 'n bepaalde psalm. Soos reeds aangedui, woed daar veral in die sewentigerjare van die vorige eeu 'n heftige “Methodenstreit” onder Ou Testamentici in Suid-Afrika. Die eksegeese wat Prinsloo aanbied, staan in die teken van hierdie stryd.

Die eksegeese wat hy aanbied, volg die reëls van sy teksimmanente benadering. Eksegeese bestaan uit 'n aantal stappe waarin die volgorde van die stappe belangrik is, met die bedoeling om die “volle inhoud van 'n teks te probeer bepaal” (Prinsloo, 1980:162). Die oortuiging dat die verskillende eksegetiese stappe in 'n bepaalde volgorde moet gebeur, is 'n insig wat hy by Richter (1971:19) oorneem, wat dit duidelik stel dat die volgorde “sachlich begründet ist und nicht umgekehrt oder verändert werden kann” (saaklik begrond is en nie omgekeer of verander kan word nie).

Die eksegeese van 'n bepaalde gedeelte uit die Ou Testament – in Prinsloo se geval 'n psalm – begin met die afbakening van die gedeelte. Die vraag wat gevra word, is waar die gedeelte begin en eindig. Wanneer die begin en die einde van 'n eenheid vasgestel is, is dit die eenheid of perikoop waarop in die res van die eksegeese gefokus word. 'n Verskeidenheid van formele en inhoudelike kriteria, soos geïllustreerde inleidingsformules, die korrelasie van

tydsvorme en persoonsvorme, die herhaling van bepaalde woorde, opvallende verskil in woordeskat, stylverskille en spanning in 'n teks, is voorbeelde van aanwysings in 'n teks met behulp waarvan 'n teks afgebaken word as 'n perikoop (Prinsloo, sa:7–8). Die volgende stap behels 'n tekskritiese ondersoek van die afgebakende gedeelte. Vir Prinsloo is die Masorete Tekst die uitgangspunt en in die meeste gevalle word tekskritiese voorstelle wat in die tekskritiese apparaat van wetenskaplike uitgawes van die Hebreeuse Bybel (*Biblia Hebraica Kittel* en *Biblia Hebraica Stuttgartensia*) of deur kommentare en in tydskrifartikels gemaak word, nie aanvaar nie.

Die derde stap is 'n belangrike stap in Prinsloo se eksegetiese metode. Die psalm word onderwerp aan 'n struktuuranalise. Die struktuur van 'n teks geld immers as invalspoort tot die teks (Prinsloo, sa:9). Vir taal om sinvol te kommunikeer, geld dit as 'n gegewe dat die taal gestruktureer moet wees. Struktuuranalise behels die noukeurige lees van die teks, waar noulettende aandag gegee word aan die sintaktiese (metrum, rym, alliterasie, assonansie, woordspel, die opvallende herhaling van woorde of struktuurmerkers, inclusio of ringskomposisies) en stilistiese (parallelisme, chiasme, stylfigure soos anadiplose, anafore) kenmerke van die psalm. Die struktuuranalise word gedoen nie ter wille van 'n treffende struktuur nie; eerder word daar gevra na die funksie van die struktuur as hulp om die teks beter te verstaan (Prinsloo, sa:13).

Die vierde stap behels die ondersoek na die literêre genre of *Gattung* (die gangbare tegniese term) en die tipiese situasie of *Sitz im Leben* (tegniese term) van die betrokke gedeelte. 'n *Gattung* of literêre genre word deur Prinsloo (sa:13) gedefinieer as die voorkoms van minstens twee onafhanklike literêre eenhede binne dieselfde literêre tradisie (die Ou Testament), wat bepaalde ooreenkomste vertoon. Prinsloo sluit hier weer nou aan by Richter (1971:131) se omskrywing van die begrip *Gattung* wat hy “verwandte Formgruppe” noem, dus tekste wat vormgewys verwantskap met mekaar vertoon. Navorsing oor die psalms het heelwat moontlikhede sover dit literêre genres betref, opgelewer (bv. klaagpsalms, dankpsalms, vertrouenspsalms, koningspsalms, pelgrimsliedere), maar Prinsloo is huiwerig om 'n bepaalde psalm “*Gattungsgewys*” te benoem. Telkens wys hy op die gevaar om 'n psalm binne 'n bepaalde opvatting oor 'n spesifieke *Gattung* te forseer. Die meer aanvaarbare opsie is om eerder die unieke struktuur van elke psalm te erken en te waardeer. 'n *Gattung* of literêre genre is eintlik net 'n teoretiese of ideale teksvorm; in konkrete literatuur bestaan daar slegs individuele teksvorme (Prinsloo, sa:15). Die ondersoek na die sogenaamde *Sitz im Leben* beteken om die psalm binne 'n bepaalde historiese horison en binne 'n sogenaamde tipiese sosiale en kulturele situasie tuis te bring. Psalms is gedigte en bevat daarom baie min historiese inligting met behulp waarvan dit bo alle twyfel gedateer kan word, en daarom het die ondersoek na die genre en tipiese situasie van 'n psalm min waarde vir Prinsloo se interpretasie van die psalms. Vir Prinsloo (sa:16) is die bepaling van die *Sitz im Leben* van 'n teks “hoogstens 'n hipotetiese rekonstruksie van die situasie”.

Geykte tradisiemateriaal wat 'n opsomming is van die groot heilsdade van JHWH wat in die Ou Testament gevind word, is belangrik vir Prinsloo, en die ondersoek na die tradisies (skepping, aartsvaders, uittog, Sinai, woestyn, die land, Dawid en Sion) is die volgende stap in die eksegetiese proses. Die outeurs van die Ou Testament het nie in 'n vakuum geleef nie, maar eerder in 'n literêre en teologiese klimaat, en dit word weerspieël in die tradisies wat in die Ou Testament gevind word (Prinsloo, sa:17). 'n Tekst word noukeurig ondersoek om spore van 'n tradisie of tradisies te vind en dit word dan lig op die betekenis van die teks. Tegelykertyd moet die eksegeet waak daarteen om tradisies op 'n teks af te forseer, aangesien elke teks sy eie unieke betekenis het (Prinsloo, sa:20).

'n Ondersoek na die moontlike redaksiegeskiedenis van die teks of psalm word ook ingesluit by die eksegetiese ondersoek, maar gewoonlik het die struktuuranalise alreeds die eenheid van die teks uitgewys, sodat redaksionele byvoegings tot die teks onwaarskynlik is. “Aangesien ons basies ’n sinkroniese benadering volg – ons uitgangspunt is immers die ‘finale gekanoniseerde’ teks en dit is ook die een waarmee ons werk – gaan ons nie te veel op detail in by hierdie aspek van die eksegetiese proses nie” (Prinsloo, sa:21).

Uit die eksegetiese proses wat stiptelik in die bepaalde volgorde gedoen word, word die boodskap of teologiese intensie van die teks dan geformuleer. Ter wille daarvan om die teks te verstaan, veronderstel die laaste stap ’n integrasie en sintese van al die voorafgaande stappe (Prinsloo, sa:22).

Prinsloo is konsekwent in sy erkenning van die resultate van histories-kritiese teks-ondersoek, maar hy toon telkens aan hoedat ’n histories-kritiese eksegeese die teks onnodig fragmenteer in kleiner eenhede wat oor ’n periode van tyd heen saamgevoeg is om een psalm te vorm. Sy eie sinkroniese benadering word dan geïllustreer, wat aantoon dat die teks ’n samehangende struktuur en dus eenheid vertoon en wat dus nie noodwendig die produk is van ’n ontwikkeling van die teks oor die tyd heen nie. Met ander woorde: ’n sinkroniese benadering tot die teks toon aan hoedat die teks eerder en verkieslik ’n samehangende geheel vorm wat struktureel kunstig aanmeekaarsit is.

5. ’n Kritiese evaluering van WS Prinsloo se werk

5.1 *Die fokus op die teks*

Prinsloo se publikasies word gekenmerk deur ’n uiters noukeurige fokus op die teks van (in sy geval) ’n psalm (Prinsloo, 1980:162, 1984:4-5). In sy professorale intrede word hierdie aksent beklemtoon wanneer hy sê: “Die primêre taak van ’n Departement Ou Testament behoort te wees om hom met die Ou Testament – ja met die teks van die Ou Testament – besig te hou” (Prinsloo, 1987:3). Die winspunt van struktuuranalise is dat dit “die teks soos wat dit nou voor ons lê, in die sentrum plaas” (Prinsloo, 1988a:204). Hierdie presiese fokus op die teks het hy oorgedra op voorgraadse en veral sy doktorale studente. Die fokus op die teks het nuwe dimensies van die teks na vore laat kom in die uitwys van stylfigure soos chiasmes, parallelismes, figura etymologica, ringskomposisies, inclusio en die herhaling van begrippe wat voorkom in ’n bepaalde literêre eenheid. Hierdie fokus op die enkele teks het dan ook nuwe betekenismomente na vore laat kom. Met hierdie sinkroniese fokus op die teks begin en ontwikkel ’n eksegetiese tradisie vir die eerste keer in Suid-Afrika (Le Roux, 1993:33).

Die benadering van ’n noukeurige fokus op die teks het egter ook ’n negatiewe gevolg. Tekste in die Ou Testament kan nie net in isolasie van mekaar bestudeer word nie. Tekste in die Ou Testament hou verband met mekaar beide op literêre en historiese vlak. ’n Enkele psalm staan in verband met ander psalms in die onmiddellike omgewing van die psalm. Op sý beurt is die groter verband weer deel van een van vyf afdelings (of afsonderlike boeke) in die Psalmbundel as geheel, wat op sý beurt weer deel vorm van die derde deel van die Hebreeuse Ou Testament en wat ook weer deel is van die Ou Testament as geheel. Dit is hierdie groter verband waarin die enkele psalm opgaan, wat nie aandag kry in Prinsloo se werk nie.

5.2 *’n Strak metodologie*

Metodologie en veral die volgorde van duidelik onderskeibare stappe in die eksegetiese proses is vir Prinsloo belangrik. Uiteraard sal die metode wat gevolg is om tot ’n bepaalde verstaan

van 'n teks te kom, die uiteindelijke verstaan van 'n teks beïnvloed. Metodologie bepaal die uitslag van resultate en daarom is metodologie belangrik in wetenskaplike diskussie. Vandag is 'n strak metodologie wat vereis word vir wetenskaplike eksegeese nie meer belangrik nie. Wetenskaplike eksegeese word eerder gesien as 'n verklaring en verduideliking van hoe die ondersoek tot 'n bepaalde verstaan van 'n teks geraak het. In dié verband word van 'n eksegetiese benadering as 'n breë raamwerk vir die eksegeese van tekste uit die Ou Testament gepraat, eerder as 'n model of metode (Snyman, 1996:542). Metodologie bly belangrik, maar die strakke en rigiede toepassing daarvan word nie meer op Prinsloo se manier gedoen nie. Immers, tekste bevat nie betekenis nie; tekste kry betekenis na aanleiding van die eksegeet se bepaalde lees van die betrokke teks. Human (1999:354) eien 'n tendens van "'n vryheid om Bybelse tekste vanuit 'n verskeidenheid van invalshoeke te lees" en vra die vraag of daar verder van metode of metodes in die eksegetiese en hermeneutiese debat gepraat moet word. Human (1999:364) verkies die term "benadering" eerder as "metode" wanneer hy sy literêr-historiese lees van die Ou Testament verduidelik.

5.3 *Onderwaardering van die historiese dimensie van Ou Testamentiese tekste*

Prinsloo beklemtoon telkens dat die historiese dimensie van Ou Testamentiese tekste belangrik is. In sy klasnotas aan studente (Prinsloo, sa:5) word gesê dat alhoewel daar op sinkroniese manier gewerk moet word, diakroniese aspekte nie geïgnoreer of afgeskeep mag word nie. 'n Mens sien egter min daarvan in die praktiese toepassing van sy eksegetiese benadering. Deist (1994:286) is dit eens met dié standpunt in sy opmerking dat Prinsloo "in die uitleg van spesifieke tekste kort terloopse historiese opmerkings gemaak het, [maar] funksioneer die historiese sy van die literatuur nie regtig wanneer die eksegeese self aangepak word nie". In sy professorale intreerede waarin hy Psalm 15 behandel, word hierdie waarneming van Deist bevestig. Prinsloo is krities oor pogings om Psalm 15 te dateer, maar waag dan tog 'n vae datering van die psalm in die eksiliese of na-eksiliese tyd op grond van beïnvloeding deur die wysheidsliteratuur en die feit dat dit lyk asof die psalm bekend is met ander Ou Testamentiese gedeeltes (Prinsloo, 1987:14). Wanneer hy dan eventueel samevattende opmerkings oor die psalm en die teologiese boodskap van die psalm maak (Prinsloo, 1987:14-16), speel die datering van die psalm geen rol nie. Hy spreek hom dan ook uit teen teoretiese rekonstruksies van 'n veronderstelde agtergrond en ten gunste van die poëtiese funksies van die huidige teks (Prinsloo, 1987:12). Prinsloo (sa:5) waarsku sy studente dat "daar so maklik 'n subjektiewe historiese raamwerk geskep word wat die hele eksegetiese proses in 'n verkeerde rigting mag stuur".

Daarteenoor het Deist (1983:78) die belangrikheid van die historiese konteks van tekste beklemtoon. 'n Enkelvoudige visie op 'n teks se literêre en stilistiese kenmerke is onvoldoende om die betekenis van 'n teks vas te stel. Teks en werklikheid kan nie geskei word nie (Deist, 1983:86). Le Roux (1993:49) stel die standpunt selfs nog sterker wanneer hy sê dat om die lewensbelangrike verhouding tussen 'n teks en sy omgewing gering te skat, lei tot 'n wan-verstaan van die teks.

5.4 *'n Dualistiese waardering van histories-kritiese benaderings tot eksegeese*

Prinsloo is beide waarderend en krities teenoor histories-kritiese benaderings tot eksegeese. Hy stel dit onomwonde dat die bydrae van die histories-kritiese metode van interpretasie nooit onderskat moet word nie (Prinsloo, 1994:78). In sy professorale intreerede is sy standpunt dat die teks op teksimmanente wyse geanaliseer behoort te word. Hy vervolg dan egter met die

merkwaardige opmerking dat “omdat die teks as sodanig historiese vrae na vore roep, is dit vanselfsprekend dat ’n volledige eksegetiese model ook histories-kritiese vrae sal vra” (Prinsloo, 1987:4). Hy erken dat ’n teks soos ’n psalm ’n oorsprong en ook geskiedenis het wat in berekening gebring moet word in die eksegeese van die psalm (Prinsloo, 1984:1-6; 1988a:205-206).

Tegelykertyd is Prinsloo krities teenoor histories-kritiese benaderings. In twee publikasies (Prinsloo, 1988a:196-209; 1994:78-83) formuleer hy drie argumente teen histories-kritiese metodes – histories-kritiese eksegeese is positivisties, evolusionisties en atomisties. Met die term positivisties toegepas op die Bybelwetenskappe, bedoel Prinsloo (1988a:203) dat dit ’n “wetenskap van vasstaande, kontroleerbare feite geword het”. Met die term evolusionisties verwys Prinsloo (1988a:203, 1994:78) na die klem wat histories-kritiese eksegeese lê op die oorsprong, ontwikkeling en rekonstruksie van die teks ten koste van die teks self. Met die term atomisties bedoel Prinsloo (1988a:203) dat Bybeltekste eintlik maar net “deeltekste is wat saamgestel is uit kleiner tekste, wat op hulle beurt weer hulle eie wordingsgeskiedenis vertoon”.

Die vraag kan gevra word of dié drie kritiese opmerkings die resultate van histories-kritiese eksegeese ongeldig of op sy minste verdag maak. Dit is egter ook ’n vraag of die metode wat hy propageer nie ook positivisties is nie. Trouens, Prinsloo (1988a:205) erken dat strukturanalise nie aan positiwisme ontkom nie, alhoewel hy in ’n ander publikasie kategories ontken dat ’n sinkroniese eksegetiese benadering positivisties is (Prinsloo, 1991:ix). Die positivistiese onderskeid tussen objek en subjek word ook gevind in strukturanalise in die sin dat die teks met sy struktuur buite die eksegeet staan waar die eksegeet die subjek is en die teks die objek (Deist, 1988:44). Deist (1994:306-307) toon aan hoedat “die immanente benadering sterk trekke vertoon van ’n realistiese/essensialistiese teksbeskouing en ’n positivistiese wetenskapsbeskouing”. Die gevolg is dat die teks en die wêreld van die teks beskou is as ’n “deposito van betekenis”, wat beteken dat betekenis, met die regte apparaat tot die eksegeet se beskikking, korrek daaruit afgelei word. Dit is hierdie grondtoon wat by Prinsloo waargeneem word. Deist (1994:345) konkludeer dat positiwisme die oorwegende rasionaliteitsraamwerk was waarbinne oor die geldigheid van teorieë en bevindinge van teologiese ondersoek geargumenteer is. Die metode wat Prinsloo propageer, ontkom dus ook nie aan die kritiek wat hy teen histories-kritiese metodes het nie (Le Roux 1993:49). Nou verwant aan ’n positivistiese agtergrond vir ’n eksegetiese benadering, is die strewe na objektiwiteit. Objektiwiteit is vir Prinsloo belangrik, want dit is ’n objektiewe metode met objektiewe kriteria wat geldige resultate bied (Prinsloo, 1988a:205). Tegelykertyd en oënskylik teenstrydig hiermee is sy standpunt dat die eksegeet bewus moet wees van sy/haar eie raamwerk, waarmee Prinsloo dus ruimte maak vir subjektiwiteit in die proses van eksegeese.

Dit is ook ’n vraag of die beskuldiging van “evolusionisties” inderdaad ’n verdoemende argument teen histories-kritiese eksegeese is. Prinsloo (sa:21) erken dat die Ou Testament “nie op ’n dag skielik persklaar uit die hemel na ons toe gekom het nie. Die Ou Testament het ’n ingewikkelde geskiedenis van mondelinge en skriftelike oorlewering”. Wanneer ’n eksegetiese benadering hierdie “ingewikkelde geskiedenis” wil naspur, is dit sekerlik die goeie reg van so ’n metode en het die benadering inderdaad gehelp om Ou Testamentiese tekste beter te verklaar en te begryp.

Prinsloo moet gelyk gegee word dat histories-kritiese metodes inderdaad daartoe neig om die teks te fragmenteer sodat daar van “atomisties” gepraat kan word. Hier eindig histories-kritiese eksegeese egter nie. Histories-kritiese eksegeese vra uiteindelik ook na die sinvolheid van die sogenaamde “Endgestalt” van die teks. Kaiser (1975:57) praat in dié verband van

“Zusammenhangexegeese” (samehangende eksegeese) of “Gesamtinterpretation” (geheelinterpretasie) van eksegeese. Barth en Steck (1984:103) merk op dat wanneer ’n teks histories-krities ondersoek is, is dit “sein Sinn als Text” (sy betekenis as teks) wat bepaal moet word. Histories-kritiese eksegeese beteken ook “eine Gesamtinterpretation des Texts als absichtvoller und sinnhafter Ganzheit im Rahmen eines geschichtlichen Lebensvorgang” (geheelinterpretasie van die teks as doelgerigte en sinvolle geheel binne die raam van ’n historiese lewensproses) (Barth & Steck, 1984:107).

5.5 Die polemiese aard van sy publikasies

Prinsloo huiwer nie om in kritiese gesprek te tree met kollegas nie (Prinsloo, 1986:267-271; 1992:66-81; 1996:21-33). In die eksegeese van die verskillende psalms wat hy aanbied, is hy veral polemies teen ’n histories-kritiese eksegeese van die betrokke psalm. Telkens word die onmoontlike aard van ’n histories-kritiese eksegeese aangetoon. ’n Argument wat telkens gevoer word, is die uitwys van verskillende en soms ook botsende resultate waartoe histories-kritiese geleerdes kom. Le Roux (1993:284) toon aan hoedat ’n belangrike punt in Prinsloo se metode was om die onhoudbaarheid van die resultate van histories-kritiese metodes uit te wys en bloot te lê. Telkens wys hy daarop hoedat ’n histories-kritiese benadering die fragmentering van tekste tot gevolg het. Dit is veral die datering van die verskillende psalms vanuit ’n histories-kritiese perspektief wat aan kritiek deur Prinsloo onderwerp word. Dieselfde psalm word verskillend dateer deur histories-kritiese geleerdes en dit gee aanleiding tot die vraag of dit hoegenaamd die moeite loon om ’n psalm te dateer. Le Roux (1993:285) toon aan hoe Prinsloo se “hoogs negatiewe houding teenoor die datering en historiese konteks” van die psalms voorkom in elke uitleg van die psalms wat hy aanbied.

Voorstanders van ’n sinkroniese benadering tot die eksegeese van tekste kan egter ook nie aanspraak daarop maak dat dit tot dieselfde resultaat sal lei nie. ’n Voorbeeld hiervan is die analise van Psalm 126 wat deur Prinsloo en twee van sy doktorale studente gedoen is en wat tot drie verskillende resultate lei. Prinsloo (2000:268) verdeel die psalm in twee strofes wat bestaan uit verse 1–4 en 5–6. In 1992 publiseer G.T.M. Prinsloo (1992:225-251) ’n artikel waarin hy die psalm verdeel in verse 1–3 en 4–6. Snyman (1998:644-652) publiseer ’n artikel waarin hy argumenteer vir ’n verdeling van verse 1–3, 4 en dan 5–6. Snyman (1998:650) vind dit opvallend dat drie kollegas wat dieselfde paradigma van ’n sinkronies-tekstimmante lees van ’n teks deel tot drie verskillende resultate kom. Hy skryf dit toe aan die “mate van subjektiwiteit (teenoor die ideaal van objektiwiteit so kenmerkend van positiwisme) by elke navorser” (Snyman, 1998:650).

Die vraag kan gevra word of die kritiese en selfs afwysende opmerkings teenoor histories-kritiese metodes wenslik was. Die metode wat Prinsloo propageer, het soveel nuwe moontlikhede vir die betekenisontsluiting van die psalms ingehou dat die negatiewe beoordeling van ’n ander metode nie nodig was nie. Daar sou ook gevra kon word waarom die kritiek net teen histories-kritiese metodes gerig is, terwyl daar ’n reeks van ander eksegetiese benaderings is waarteen daar ook kritiek uitgespreek sou kon word (Botha e.a., 1994).

6. Gevolgtrekking

Prinsloo se blywende nalatenskap lê in sy beklemtoning van die fokus op die noukeurige lees van die Ou Testamentiese teks. Eksegeese kan in der waarheid opgesom word as die noukeurige lees van die Bybelse teks, verkieslik in die oorspronklike taal van Hebreeus of Aramees wat

die Ou Testament betref. Sonder die noukeurige lees van die teks gaan daar betekenisnuanses verlore.

Prinsloo is 'n kind van sy tyd: Tydens sy aanstelling as dosent heers daar reeds 'n fel *Methodenstreit* onder Ou Testamentici in Suid-Afrika en die vraag na die “korrekte” metode van “gekontroleerde” eksegeese oorheers die debat in Ou Testamentiese akademiese kringe vir minstens 'n dekade lank. In hierdie tyd vestig Prinsloo hom as 'n prominente stem en word sy teksimmanente eksegeese 'n gerespekteerde benadering tot die eksegeese van die Ou Testament, wat navolging vind in afgestudeerde predikante van die NG Kerk en in sy doktorsale studente se proefskrifte (Botha, 1986; Coetzee, 1986; G. T. M. Prinsloo, 1989; Snyman, 1985).

Prinsloo se onderwaardering van die historiese dimensie van tekste (ook Psalm-tekste) is 'n leemte in sy benadering tot die eksegeese van die Ou Testament. Die vraag kan selfs gevra word of Prinsloo se keuse van psalms as die primêre fokus van sy navorsing nie 'n bewuste (of onbewuste) poging is om van die soms lastige historiese dimensie van tekste te ontsnap nie. Om die verskille waartoe historiese-kritiese geleerdes kom, wat die datering van psalms betref, aan die kaak te stel, lei nie noodwendig daartoe dat die psalms ahistories geles kan word nie. Waar Prinsloo wel tot 'n datering van 'n psalm kom, gee hy nie 'n aanduiding van hoe die datering van die psalm die uitleg en verstaan van die psalm beïnvloed nie. Kortom, die historiese dimensie van tekste kry te min aandag in die eksegeese van die psalms wat Prinsloo aanbied.

Tegelykertyd moet ook beklemtoon word dat ongeag die min aandag wat die historiese dimensie van tekste kry, Prinsloo nie verdink mag word van 'n fundamentalistiese uitleg van psalms nie. Intendeel, hy huiwer nie om hom sterk uit te spreek teen 'n fundamentalistiese uitleg en verstaan van die Ou Testament nie. Die vraag kan gevra word of hier nie 'n spanning in Prinsloo se benadering te bespeur is nie. Aan die een kant neig sy uitleg van die psalms na 'n ahistoriese uitleg. Terselfdertyd is hy egter hewig gekant teen 'n fundamentalistiese uitleg van die Ou Testament. 'n Tipiese kenmerk van 'n fundamentalistiese Skrifbeskouing is juis dat die historiese dimensie van die teks nie ernstig opgeneem word nie.

'n Verdere winspunt van die werk van Prinsloo is dat hy telkens sy eksegeese van 'n psalm afsluit met praktiese riglyne ten opsigte van die teologiese boodskap en preekmoontlikhede wat die psalm bied. In sy ongepubliseerde klasnotas maak hy die opmerking dat daar nie volstaan kan word met die vraag na die verstaan van die teks in sy Ou Testamentiese konteks nie. Die (Ou Testamentiese) teks moet dus “vertaal” word, geïnterpreteer word, en geaktualiseer word vir die tyd waarin ons nou lewe (Prinsloo, sa:23).

Daar is weinig of geen van sy oudstudente wat sy metode van eksegeese vandag nog navolg nie. Twee van sy oudstudente wat akademiese poste beklee (het), het in publikasies oor die metodiek van eksegeese ruimte gemaak vir die historiese dimensie van eksegeese (Human, 1999; Snyman, 1996). Snyman (1996:541) wil die kritiek teen immanente benaderings sou hulle ahistories wees, ernstig opneem en daarom moet teksimmanente of struktuurgerigte eksegetiese benaderings “verruim word om ook die historiese dimensie van 'n teks in te sluit”. Human (1999:357) maak 'n soortgelyke opmerking in sy standpunt dat sowel die historiese as literêre aspekte mekaar moet aanvul om die verskillende dimensies van die teks se veelkleurigheid na vore te bring. Die historiese dimensie van tekste kan nie geïgnoreer of selfs net onderwaardeer word nie. Fundamentalistiese Skrifbeskouings wat vandag populêr geword het, is die bewys daarvan.

Prinsloo het in 'n persoonlike gesprek die opmerking gemaak dat 'n wetenskaplike die verantwoordelikheid het om iets aan 'n volgende geslag van geleerdes na te laat. Hy het inderdaad 'n belangrike rol gespeel in die beoefening van die eksegeese van die Ou Testament

tydens die laaste twee dekades van die twintigste eeu. Sy invloed het voortgeleef nie alleen in sy talle publikasies nie, maar ook in die werk van verskeie doktorsale studente wat akademiese poste aan universiteite beklee en beklee het. Die eensydigheid van sy sinkroniese benadering waarin die historiese dimensie van tekste onderbekslemtoon is, is egter aangevul en uitgebrei deur groter ruimte te gee aan die historiese aard van Ou Testamentiese tekste.

BIBLIOGRAFIE

- Barth, H & Steck, OH. 1984. *Exegese des Alten Testaments: Leitfaden der Methodik*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag.
- Botha, PJ. 1986. Die teologiese funksie van die Torah-woordveld in die driehoeksverhouding Jahwe-vrome-vyand in Psalm 119. DD-proefskrif. Universiteit van Pretoria, Pretoria.
- Botha, PJ, Bosman, HL, Burden, JJ & Olivier, JPJ. (eds). 1994. Understanding the Old Testament in South Africa. *Old Testament Essays*, 7(4) (spesiale uitgawe).
- Coetzee, JH. 1986. Die spanning tussen God se ‘verborge wees’ en sy ‘ingrype om te red’: ’n Eksegetiese ondersoek na ’n aantal klaagpsalms. DD-proefskrif. Universiteit van Pretoria, Pretoria.
- Deist, F. 1983. Again: Methods of exegesis. *Old Testament Essays*, 1:73-88.
- Deist, F. 1988. Gekontroleerde eksegetiese en/of kreatiewe uitlê. *Hervormde Teologiese Studies*, 44(1):39-54.
- Deist, F. 1994. *Ervaring, rede en metode in Skrifuitleg: ’n Wetenskapshistoriese ondersoek na Skrifuitleg in die Ned. Geref. Kerk 1840–1990*. Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing.
- Groenewald, A. 2004. Once again methods: Is there a method in the madness? *Old Testament Essays*, 17(4):544-559.
- Human, DJ. 1999. Die literêr-historiese lees van ’n teks. *Skrif en Kerk*, 20(2):354-368.
- Kaiser, O. 1975. Die alttestamentlike Exegese. In Adam, Kaiser & Kümmel (reds.). *Einführung in die exegetische Methoden*. München: Kaiser Verlag, pp. 9-60.
- Le Roux, JH. 1993. *A story of two ways: Thirty years of Old Testament scholarship in South Africa*. Pretoria: Verba Vitae. (*Old Testament Essays*, supplementum 2).
- Loader, JA. 1978. Gedagtes oor gekontroleerde eksegetiese. *Hervormde Teologiese Studies*, 34:1-40.
- Prinsloo, GTM. 1989. ’n Literêr-eksegetiese analise van die boek Habakuk. DD-proefskrif. Universiteit van Pretoria, Pretoria.
- Prinsloo, GTM. 1992. Analyzing Old Testament poetry: An experiment in methodology with reference to Psalm 126. *Old Testament Essays*, 5:225-251.
- Prinsloo, WS. 1977/78. The function of Ruth in the book of Ruth. *Ou Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika*, 20/21:110-129.
- Prinsloo, WS. 1980. The theology of the book of Ruth. *Vetus Testamentum*, 30:330-341.
- Prinsloo, WS. 1981. Isaiah 14:12-15: Humiliation, hubris, humiliation. *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft*, 93(3):432-438.
- Prinsloo, WS. 1982. *Die boek Rut*. Kaapstad: NG Kerkgewers.
- Prinsloo, WS. 1983. Die boek Joël: Verleentheid of geleentheid? *Nederduitse Gereformeerde Teologiese Tydskrif*, 24(3):255-263.
- Prinsloo, WS. 1984. *Van kateder tot kansel: ’n Eksegetiese verkenning van ’n aantal psalms*. Pretoria: NG Kerkgewershandel.
- Prinsloo, WS. 1985a. *The theology of the book of Joel*. Berlin: Walter de Gruyter. (BZAW, 163.)
- Prinsloo, WS. 1985b. Esegieël 19: Een, twee of drie treurliedere. *Nederduitse Gereformeerde Teologiese Tydskrif*, 26(3):260-270.
- Prinsloo, WS. 1986. Response to J. A. Loader, “The exilic period in Abraham Kuenen’s account of Israelite religion”. *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft*, 98(2):267-271.
- Prinsloo, WS. 1987. *Die Ou Testament, ’n verouderde boek? Enkele gedagtes na aanleiding van Psalm 15*. Pretoria: Universiteit van Pretoria.
- Prinsloo, WS. 1988a. Die historiese-kritiese metode(s) in perspektief. *Skrif en Kerk*, 9(2):196-209.
- Prinsloo, WS. 1988b. The cohesion of Haggai 1:4-11. In Augustin & Schunk (reds.). *Wüncet Jerusalem Frieden: Collected communications to the XIIth Congress of the International Organization for the*

- Study of the Old Testament*. Frankfurt am Main: Peter Lang, pp. 337–343. (Beiträge zur Erforschung des Alten Testaments und des Antiken Judentums 13.)
- Prinsloo, WS. 1989. Eighth-century passages from the book of Isaiah? Reflections on Isaiah 28:1-6. *Old Testament Essays*, 1(3):11-20.
- Prinsloo, WS. 1991. *Die Psalms leef*. Halfway House: NG Kerkboekhandel.
- Prinsloo, WS. 1992. The unity of the book of Joel. *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft*, 104(1):66-81.
- Prinsloo, WS. 1994. A comprehensive semiostructural exegetical approach. *Old Testament Essays*, 7(4):78-83.
- Prinsloo, WS. 1996. Eksegese is 'n spel (sonder grense?). *Acta Theologica*, 16(2):21-33.
- Prinsloo, WS. 2000. *Die lof van my God solank ek lewe: Verklaring van 'n aantal psalms deur Willem S. Prinsloo*. Irene: Medpharm Publikasies.
- Prinsloo, WS. 2000. Psalm 126: Wie met tranen saai, sal met blydschap maai. In Prinsloo (red.). *Die lof van my God solank ek lewe*. Irene: Medpharm Publikasies, pp. 264-273.
- Prinsloo, WS. sa. *Die metodiek van eksegese*. Pretoria: Universiteit van Pretoria.
- Richter, W. 1971. *Exegese als Literaturwissenschaft: Entwurf einer alttestamentliche Literaturtheorie und Methodologie*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Snyman, SD. 1985. Antiteses in die boek Maleagi. DD-proefskrif. Universiteit van Pretoria, Pretoria.
- Snyman, SD. 1996. 'n Struktureel-historiese benadering tot die eksegese van die Ou Testament. *Nederduitse Gereformeerde Teologiese Tydskrif*, 37(4):540-549.
- Snyman, SD. 1998. Psalm 126: 'n Perspektief vanuit die hede na die verlede en die toekoms. *Skrif en Kerk*, 19(3):644-652.